

โครงการก่อสร้าง มักจะมีการดำเนินการที่ซับซ้อน อันเนื่องมาจากธรรมชาติของงานที่มีผลผลิตที่มีลักษณะเฉพาะ ประกอบกับมีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนมากในโครงการ ไม่ว่าจะเป็นเจ้าของงาน ที่ปรึกษา ผู้รับเหมาก่อสร้าง ผู้รับเหมาช่วง ที่อาจมีมุมมองและวัตถุประสงค์ต่างกัน แต่ต้องร่วมมือกันเพื่อให้เกิดความสำเร็จของโครงการ ซึ่งต้องอาศัยการสื่อสารในการดำเนินโครงการให้ประสบผลสำเร็จ จึงจำเป็นต้องมีการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ งานวิจัยนี้ได้ศึกษากระบวนการสื่อสารของผู้รับเหมาก่อสร้างในหน่วยงานสนาม เพื่อแสดงกระบวนการและความสัมพันธ์ของการสื่อสารภายในหน่วยงาน รูปแบบการสื่อสาร เนื้อหา และปัญหาในการสื่อสาร ระหว่างตำแหน่งต่างๆ ในองค์กรของผู้รับเหมาก่อสร้าง โดยแบ่งรูปแบบการสื่อสารออกเป็น 4 รูปแบบ คือ 1) การสื่อสารแบบเป็นทางการทางเดียว 2) การสื่อสารแบบเป็นทางการสองทาง 3) การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการทางเดียว 4) การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการสองทาง และแบ่งเนื้อหาในการสื่อสารออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านแผนงาน ด้านแบบและวิธีการก่อสร้าง ด้านงานสนามและงานคุณภาพงาน และด้านการเงิน โดยได้ทำการเก็บข้อมูลจากหน่วยงานสนาม ของผู้รับเหมาก่อสร้างหลัก จำนวน 33 โครงการ จากผู้ตอบแบบสอบถาม 170 ราย โดยพบว่า การสื่อสารด้านแผนงาน และด้านแบบ และวิธีการก่อสร้าง จะใช้การสื่อสารแบบเป็นทางการสองทาง ส่วนด้านงานสนามและการควบคุมคุณภาพ จะใช้การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการสองทาง และสำหรับด้านการเงินจะสื่อสารแบบทางการทางเดียว โดยตำแหน่งวิศวกรและโพรแมนเป็นตำแหน่งที่ต้องสื่อสารมากที่สุด โดยปัญหาในการสื่อสารที่พบมากที่สุด คือ การสื่อสารที่ไม่ครบถ้วน และไม่ทั่วถึง

The nature of a construction project is considered intricate due to the nature of its product which is always unique. Furthermore, there are several stakeholders in each project such as owner, main contractors, sub-contractors, and consultants. These stakeholders usually view the project with different objectives but have to work together to accomplish the project's objectives. This study examined the communication process in contractor organization at construction site to demonstrate the communication relationships and processes, i.e., communication protocols, contents, and communication problems. The communication protocol was classified into 4 categories: 1) One-way & Formal; 2) Two-way & Formal; 3) One-way & Informal; and 4) Two-way & Informal protocol. The communication contents were also divided into 4 categories. They are; 1) planning-related contents; 2) drawings & construction methods contents; 3) site work & quality control contents; and 4) financial & claim-related contents. The communications between involved positions were investigated in 33 construction projects using questionnaire surveys. There were 170 responses and it was found that Two-way & Formal protocol was mostly employed with planning and drawings & construction methods contents. The Two-way & Informal protocol was usually applied with the site work and quality control contents. However, the One-way & Formal protocol was utilized with the financial & claim contents. It was also found that most communication contents were conducted through 2 key positions; engineers and foremen. The communication problems occurred the most were incomplete information and deficient communication distributions.